

Η γλαύκα των αποφοίτων

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΜΑΝΣΟΥΡΑΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ

ΜΕΡΟΣ Α'

Η εξαήμερη περιπέτεια του Αγγελή Αγγελάκη στην Αιγυπτιακή ύπαιθρο κατά την επανάσταση του 1919¹

Πρόλογος

Λέγομαι Γιώργος Κοτζάς² και θα κάνω την παρουσίαση αυτής της περιπέτειας. Ο Αγγελής Αγγελάκης κατέγραψε τη συγκλονιστική του εμπειρία σε ένα σημειωματάριο, το περιεχόμενο του οποίου ακολουθεί πιο κάτω. Πρώτα, σαν εισαγωγή, θα θίξω τρία θέματα. 1) μια σύντομη ιστορική ανασκόπηση της Αιγύπτου, 2) ποιος ήταν ο Αγγελής, και 3) πώς βρέθηκε το σημειωματάριο στα χέρια μου.

1) Σύντομη ιστορική ανασκόπηση της Αιγύπτου: Η αιγυπτιακή εξέγερση του 1919 έλαβε χώρα σε όλη την αιγυπτιακή

επικράτεια εναντίον της βρετανικής κατοχής της Αιγύπτου και του Σουδάν. Σε αυτή συμμετείχαν Αιγύπτιοι όλων των κοινωνικών στρωμάτων στον απόηχο της εξορίας από τους Άγγλους του Σάαντ Ζαγλούλ, Αιγυπτίου επαναστατικού ηγέτη, και άλλων μελών του Κόμματος Ουάφντ το 1919.

Η επανάσταση αυτή οδήγησε στην βρετανική αναγνώριση της αιγυπτιακής ανεξαρτησίας το 1922, ως το Βασίλειο της Αιγύπτου, και στην εφαρμογή ενός νέου συντάγματος το 1923. Όμως η Βρετανία αρνήθηκε να αναγνωρίσει την πλήρη κυριότητα της Αιγύπτου επί του

Σουδάν, ή να αποσύρει τις δυνάμεις της από την Ζώνη της Διώρυγας του Σουέζ, παράγοντες που συνέχισαν να δηλητηριάζουν τις Αγγλο-Αιγυπτιακές σχέσεις στις δεκαετίες πριν την Αιγυπτιακή Επανάσταση του 1952.

2) Ο Αγγελής Αγγελάκης γεννήθηκε στο **Μεγαλόβρυσο**, ορεινό χωριό στην περιοχή της Αγίας Λαρίσης. Σε παιδική ηλικία μετανάστεψε στην Αίγυπτο όπου ανδρώθηκε και εργάστηκε. Νέος ακόμη επέστρεψε προσωρινά στην Ελλάδα για να πολεμήσει στους Βαλκανικούς Πολέμους. Όντας ανύπαντρος, στην Αίγυπτο εργάστηκε αρχικά σαν επιθεωρητής σε

¹ Παρουσίαση από τον Γιώργο Κοτζά σύζυγο της Ντίνας, μικρότερης κόρης του Αγγελή. Το κείμενο και τα σχόλια του Γιώργου είναι γραμμένα με πλάγια γράμματα.

² Ο Γιώργος γεννήθηκε το 1944 στο Γαλλικό Νοσοκομείο της Ισραηλίας και μεγάλωσε στο Πορτ-Τσουφίκ, στο νότιο άκρο της Διώρυγας του Σουέζ. Αποφοίτησε από το Γυμνάσιο της Μανσούρας το 1961.

Μήνυμα

*Αγαπητά μας μέλη και φίλοι του Συνδέσγου μας,
δυστυχώς ο κορωνοϊός και τα μέτρα
που πάρθηκαν μας στέρησαν τη χαρά
να συναντηθούμε τους τελευταίους μήνες.*

*Ελπίζοντας σε ένα αισιόδοξο αύριο,
σας ευχόμαστε Καλό Καλοκαίρι
και Θεού δέδοντος να συναντηθούμε
ξανά τον Σεπτέμβριο ή Οκτώβριο*

φυτείες βάμβακος μεγάλων εταιρειών. Εκεί βίωσε και την εξέγερση του 1919 που κατέγραψε σε ένα σημειωματάριο. Αργότερα, έγινε ιδιοκτήτης μεγάλου καφενείου στην πλατεία του Σιδηροδρομικού Σταθμού στη Μανσούρα.

Στη Μανσούρα παντρεύτηκε την Κωνσταντινοπολίτισσα Χρυσήδα Μελαχρινού, και απέκτησαν δύο κόρες: τη Νόρα και τη Ντίνα. Αργότερα, με την οικογένεια εγκαταστάθηκε η θείσα, η χήρα Βρισής Βρόντα αδελφή της Χρυσήδος. Ο Αγγελής πέθανε στα τέλη της δεκαετίας του '40. Η οικογένεια επαναπαρίστηκε και εγκαταστάθηκε στην Αθήνα στα τέλη της δεκαετίας του '50. Στα τέλη της δεκαετίας του '60 η Νόρα και η Ντίνα παντρεύτηκαν και μετανάστευσαν στην Αμερική. Στην Αμερική η θείσα ζούσε με την οικογένεια της Ντίνας, παντρεμένης με τον Γιώργο Κοτζά.

3) Το σημειωματάριο φυλασσόταν από την Χρυσήδα Αγγελάκη με όλα τα άλλα επίσημα έγγραφα της οικογένειας. Αλλά κανείς δεν το διάβασε ποτέ γιατί ήταν

πολύ δυσανάγνωστο. Η θείσα πολλές φορές αναφέρθηκε σε αυτήν την περιπέτεια καθώς και στην ύπαρξη αυτού του σημειωματαρίου.

Όταν πέθανε το 1979 η Χρυσής, σύζυγος του Αγγελή, το σημειωματάριο περιήλθε στην κόρη τους Νόρα με την οικογένεια της οποίας ζούσε η Χρυσής μετά που μετανάστευσε στην Αμερική. Τον Ιανουάριο του 2006, λίγο πριν πεθάνει, η Νόρα έδωσε το σημειωματάριο στην αδελφή της Ντίνα. Και εκείνη με παρακάλεσε να προσπαθήσω να το....αποκρυπτογραφήσω....

Σημειώσεις του Γιώργου Κοτζά που τελικά μπόρεσε να διαβάσει το πρωτότυπο

A) Το πρωτότυπο είναι πολύ δυσανάγνωστο. Το διόρθωσα και το διασκεύασα ώστε να διαβάζεται πιο εύκολα, και χρησιμοποίησα σχεδόν όλες τις λέξεις του πρωτότυπου ώστε να διατηρήσω το ύφος και τη γλώσσα του Αγγελή Αγγελά-

κη Β) Στο κείμενο ερωτηματικά (?) εντός παρενθέσεων δηλούν αβεβαιότητα για την λέξη, ιδίως σε περίπτωση κυρίων ονομάτων Γ) Εντός παρενθέσεων, ή σε υποσημειώσεις, έχω επεξηγήσεις και ερμηνείες από τα Αραβικά Δ) Υπογραμμισμένα αποσιωπητικά δηλούν αδυναμία στο να μαντέψω τη λέξη. Ε) Σε υποσημειώσεις αναφέρονται και οι αρχές των σελίδων που αντιστοιχούν στο πρωτότυπο σημειωματάριο του Αγγελή. Ευχαριστώ τον Αιγύπτιο συνάδελφο **Μωχάμεντ Άλι** στο Κέντρο Ερευνών της General Electric. Ο Μωχάμεντ με βοήθησε να βρούμε στον χάρτη τις μεγάλες πόλεις που αναφέρει ο Αγγελής, στην σωστή ορθογραφία των τοπωνυμίων καθώς και σ' όλες τις Αραβικές λέξεις και εκφράσεις.

Τέλος, περιέλαβα έναν χάρτη με το Δέλτα του Νείλου και ένα σκαρίφημα που έφτιαξα για να δείξω την περιπετειώδη πορεία του Αγγελή. Έτσι ο αναγνώστης μπορεί να ανατρέχει σε αυτά, ενώ διαβάζει το κείμενο.

Χάρτης. Σιδηροδρομικές γραμμές στο Δέλτα του Νείλου. Φαίνονται οι πόλεις: 1) **Φακούς (Faqus)** - η μεγαλύτερη της περιοχής όπου εργαζόταν ο Αγγελής όταν ήταν ανύπαντρος 2) **Μανσούρα (Mansura)** - όπου έμενε ο αδελφός του Κωστής, και αργότερα εκεί όπου παντρεύτηκε 3) **Σαλχία (El Salhia)** - δυτικά της Καντάρας (El Kantara), πόλεως στη Διώρυγα του Σουέζ. Στην Σαλχία τελείωσε η περιπέτεια του. Η γραμμή μεταξύ Καΐρου και Παλαιστίνης περνά από την Σαλχία. Γι' αυτό εκεί στάθμευαν Βρετανικές στρατιωτικές δυνάμεις.

Η επανάσταση της Αιγύπτου και η τρομερά ημέρα του Αγγελή Αγγελάκη της 21 Μαρτίου 1919

Το τριακοστόν πρώτον έτος της ηλικίας έχων ο Αγγελής Αγγελάκης, εις την ανωτέρω εποχήν, ευρίσκετο επί των κτημάτων των δύο τραπεζικών οίκων όπου ειργάζετο ως διευθυντής.

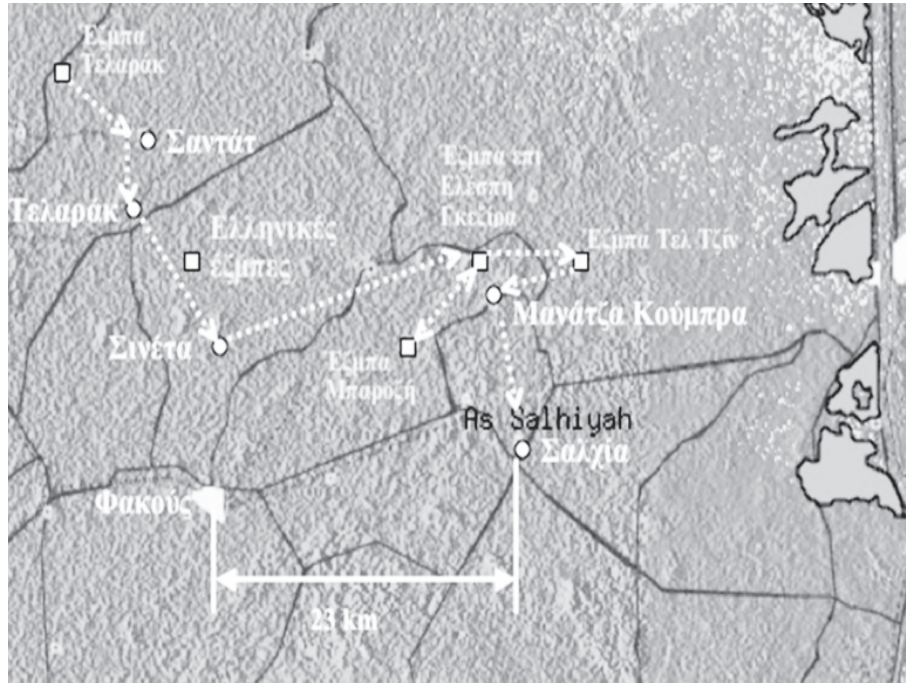
Πρώτος οίκος είναι η (?) του κ. Τ. Καλοθή (?), ενοικιαστού των κτημάτων του οίκου Anglo Coalcompany (?), έχοντος 300 περίπου φεδάνια³ εις τρία τεμάχια απέχοντα το ένα από το άλλο 3 ώρες περίπου (δηλ. περίπου 20 χλμ.). Εκεί ευρίσκεται και η Έζμπα Τελαράκ⁴ Δεύτερος οίκος είναι του J. Krieg(?) et Cie ...έχοντος τριακόσια φεδάνια εις την επαρχίαν Σαρκίας Μάρκης Φακούς (Sharkiya Markis Faqus) και χωρίον Μανάτζα Κούμπρα (Munajah Kubra), όπου κατ' ανωτέρω εποχήν ευρισκόμην εκεί. Η Έζμπα επί Ελέσπη Γκεζίρα⁵ ευρίσκεται εκεί.

Την δεκάτη εβδόμη Μαρτίου, ημέρα Δευτέρα, ευρισκόμην εις την "έζμπαν"⁶ Τελαράκ (Tall Rak)⁷ καταγινόμενος εις την επίβλεψιν της σποράς του βάμβακος του εκεί κτήματος του κ. Τ. Καλοθή.

Ο ουρανός γαλήνιος και η ημέρα γελαστή επροχώρει χαιρετίζουσα την ευμερίαν της χώρας. Αλλά δυστυχώς δεν διήρκεσεν επί πολύ, και σφοδρός άνεμος με ννάγκασε να πάω εις την κάμαράν μου δια να ψυχάσω.

Εκεί με επισκέπτονται φελάχοι⁸ και μου διηγούνται τα νέα της επαναστάσεως, και τας καταστροφάς των ιθαγενών επί σιδηροδρόμων και καταστημάτων Ευρωπαίων, καθώς και την αρπαγήν του καφενείου του αδελφού μου Κωστή εις την Μανσοούραν.

Ο άνεμος όλον και σφοδρότερος εκτυπούσε τα παράθυρα της κάμαράς μου

Σκαρίφημα. Δορυφορική φωτογραφία. Αναπαράσταση της διαδρομής που ακολούθησε ο Αγγελής κατά την περιπέτειά του, με άσπρη στικτή γραμμή. Οι μεγάλες πόλεις σημειώνονται με άσπρο χρώμα. Με τετραγωνίδια, κατά προσέγγιση, σημείωσα τις έζμπες, τα αγροκτήματα, που αναφέρει. Συνιστώ στον αναγνώστη, πριν αρχίσει την ανάγνωση, να βρει στο Σκαρίφημα τις δύο κυριότερες έζμπες της ιστορίας του Αγγελή: την Έζμπα Τελαράκ, άνω αριστερά, και την Έζμπα επί Ελέσπη Γκεζίρα, μέσον και άνω.

επιβεβαιών εις εμέ τας τρομεράς εκδικήσεις των Αραπάδων.

Η βραδιά επέρασε ανησυχαστική, και άγρυπνος εσκεπτόμουν τι και πώς να κάνω δια να ξεφύγω από αυτήν την κατάσταση.

Η ογδόη της επομένης εσήμανε, και εγώ σκεπτόμενος αποφασίζω να υπάγω εις το χωρίον Τελαράκ δια να μείνω μαζί με τους εκεί ευρισκομένους δικούς μας: Δ. Κρασάλην (?) Δ. Βαρέταν (?) Π. Πολυζών και Ι. Αρχοντήν (?) εμποροβαμβακάδων· εκτός του Δ. Βαρέτα, μπακάλη.

Αρχή των τρομοκρατικών μου ημερών

Έκλεισα την κάμαράν μου και εκατέβην δια να πάρω από τον στάβλον τον γάιδαρν δια να καβαλικεύσω.

Έμπροσθέν μου παρουσιάζεται ο εκεί φελάχος της "έζμπας", Ιβραήμ Χάτερ λεγόμενος, με το υψηλόν του ανάστημα και με το άγριον πρόσωπόν του, έχων μανίαν προ καιρού προς εμέ· ευρίσκει την κατάλληλον περίστασιν δια να με εκδικηθή, και με ερωτά με βάνουσον τρόπον πού πηγαίνω.

Εγώ, προφασιζόμενος εις την επιδιόρθωσιν του γαϊδάρου και με όλην μου την ψυχραιμίαν, δίδω εις αυτόν να καταλάβει ότι δεν ήκουσα τίποτε δια τα διατρέχοντα. Του απαντώ και του λέγω ότι πηγαίνω εις την "έζμπαν" της Μανάτζας.

Αυτός δε, αποθαυμάζων την ψυχραιμίαν μου, εστάθη και με εκοίταζε κατά πως έφευγα, τίς οίδε τί συλλογιζόμενος.

³ φεδάνι, το < feddan= αιγυπτιακή μονάδα μετρήσεως εμβαδού γαιών ση προς 4,200 τ.μ.

⁴ Βλέπε την έζμπα (αγρόκτημα) Τελαράκ άνω αριστερά στο Σκαρίφημα.

⁵ που σημαίνει αγρόκτημα (έζμπα) πάνω στο νησί (γκεζίρα) του Ελέσπη. Τοποθεσία στο Σκαρίφημα, άνω-μέσον.

⁶ έζμπα, η < arab. izba = αιγυπτιακό αγρόκτημα.

⁷ Βλέπε τοποθεσία αυτής της έζμπας άνω αριστερά στο Σκαρίφημα.

⁸ φελάχος, ο < arab. fallah =Αιγύπτιος χωρικός.

Το Πρώτον Καρδιοκτύπι

Έφθασα εις το ποτάμι που διέρχεται πλησίον του χωρίου Σαντάτ (*Sadat*)⁹, και επιβιβάστηκα εκεί εις την βάρκαν δια να διέλθω τον ποταμόν. Όταν από απέναντι της όχθης του ποταμού ακούω έναν φελάχον να με ερωτά ανήσυχος, διότι τον εγνώριζα προ πολλού, «πού πηγαίνεις για χασουάγκα;¹⁰».

Του λέγω ότι πηγαίνω εις το Τελαράκ. Μου απαντάει και μου λέγει ότι αν θέλω την ζωήν μου να γυρίσω εις την εκεί πλησίον ευρισκομένην έζμπαν μου, διότι εις το Τελαράκ οι χωρικοί έχουν αποφασίσει σήμερα να διαρπάξουν τας περιουσίας και να φονεύσουν τους εκεί ευρισκομένους νοσράνηδες¹¹.

Εγώ δε, ευρισκόμενος εν μέσω της βάρκας και με την λαχταριστήν είδησιν του Τελαράκ, εσκεπτόμουν τι να κάνω. Να επιστρέψω εις την έζμπαν; Εγνώριζον ότι σίγουρα θα εύρισκον τρομερότερον θάνατον από τους ιδίους τους φελάχους μου.

Αποφασίζω και εκκινώ τον δρόμον μου κατευθυνόμενος προς τα πού; Και εγώ δεν εγνώριζα.

Διερχόμενος το χωρίον Σαντάτ οι εκεί γνωστοί μου φελάχοι με ερωτούν, "που πηγαίνεις; για χασουάγκα, ιλ νασάρα μάτ κούλου" (< *αραβ.* = *ε! κύριε, οι Χριστιανοί πέθαναν όλοι!*).

Εγώ δε χωρίς να απαντώ άφηνα τον γάιδαρόν μου να βαδίζει τον δρόμον του δια μέσου των γαιών του ριζκάλη Μπέη Σετή (?) κατευθυνόμενος προς το Τελαράκ.

Εν μέσω του δρόμου συναντώ γυναίκας του πρώην αρχιεργάτη μου αι οποίαι, έχουσαι συμπάθειαν προς εμέ από το παρελθόν, μού λέγουν και με παρακαλούν να γυρίσω πίσω διότι το χωρίον Τελαράκ έχει επανάσταση.

Εγώ δε, πάντα αφηνόμενος εις το έλεος του Θεού, άφηνα τον γάιδαρόν μου να προπορεύεται.

Δεν είχαν απομακρυνθή πολύ από τας γυναίκας και ακούω, από απόστασιν εκατόν περίπου μέτρων, ύβρεις αποτεινομένας προς εμέ από φελάχους όπου οργώνανε. Και βλέπω άλλους να τρέχουν δια να με κακοποιήσουν με τα **ριχον(?)**¹² και τα χέρια των.

Τη επεμβάσει των γυναικών εγλύτωσα. Ακολουθών δε πάντα τον γάιδαρόν μου επλησίασα το χωρίον Τελαράκ.

Εκεί απροόπτως δέχομαι νέας ύβρεις και πετροβολισμούς από παιδιά και γυναίκες.

Εκτύπησα τον γάιδαρον δια να απομακρυνθώ από το κέντρον του χωριού, και πήρα τον δρόμον του παζαριού ευρισκομένου 300 περίπου μέτρα απόστασιν του χωριού.

Όταν ευρέθην εις το παζάρι, κενόν εννοείται την ημέραν αυτήν, ψύχασα ολίγον βλέπων από μακριά το μαγαζί του Δ. Βαρέτα ανοικτόν και χωρικούς και στρατιώτας από έξω καθήμενους.

Αποφασίζω να υπάγω από το μέρος της Αστυνομίας. Διερχόμενος από την οικίαν του Δ. Κρασάλη βλέπω αυτήν κλειστήν και, ανυπόμονος δια να μη μου γίνει καμιά επίθεσις, έφθασα εις το μαγαζί.

Εν πρώτοις τα βλέμματα μου απεπάθησαν προς τα εντός του μαγαζιού δια να βεβαιωθώ ότι υπήρχε ο Δ. Βαρέτας. Τον ατενίζω και δένων το γάιδαρόν μου εισέρχομαι εντός του μαγαζιού. Εκεί βλέπω τον Βαρέταν παγωμένον και τους φελάχους του χωριού γυρίζοντες έσωθεν και έξωθεν του μαγαζιού περιμένοντες την κατάλληλον στιγμήν δια να καταπέσουν επάνω μας, καθώς επίσης, και δια την αρπαγήν του μαγαζιού. Ερωτώ τον Βαρέταν δια τα διατρέχοντα,

και μου λέγει "τα βλέπεις και μόνος σου".

Ερωτώ δια τον Π. Πολυζώνη, και μου απαντά ότι ο υπάλληλός του είχε φύγει από το πρωί.

Σε λίγο βλέπω και τον εκεί του τμήματος αστυνόμον να ανεβαίνει εις άμαξαν και να αναχωρεί για Κάμπ Σαγή(?).

Συννεοούμεθα με τον Βαρέταν "εμείς τι θα γίνομεν;" και μου λέγει ότι "επειδή εγώ δεν ημπορώ να κλείσω αυτήν την ώραν, να σηκωθής εσύ και να φύγης, ίσως και γλυτώσεις, δια να μην πεθάνομεν και οι δύο εδώ. Και μάλιστα άφησε τον γάιδαρόν σου εδώ και φύγε πεζός, κρυφά".

Εγώ του απαντώ "εάν με ιδούν ότι φεύγω πεζός, θα καταλάβουν ότι εφοβηθήκαμε και θα επισπεύσωμεν τον σκοπόν τους αυτήν την στιγμήν".

Ενώ εμείς εσυλλογιζόμεθα τα ανωτέρω, βλέπομε να εισέρχεται εντός του μαζαγιού ο γιος του πρώην Δημάρχου μαινόμενος και υβρίζων ημάς με τας εξής λέξεις «ιλ ναπάρα ντόλ φατελίλ λίσσα λέ,¹³» Και αιφνιδίως μας αρπάζουν και τους δύο από τον λαιμόν, περιμένοντες την αντίστασιν μας δια να αρχίσει η τραγωδία των λοιπών.

Αλλα εμείς όχι μόνον δεν αντιστάθημεν, αλλά διά κολακευτικών και ικετευτικών λόγων κατορθώνομεν να τους καθησυχάσωμεν, και απαλλαχθήκαμεν των χειρών των.

Ατενίζω τον Βαρέταν, και δια του βλέμματος του μου λέγει ότι εκάθημεν...

Παρήλθον μερικά στιγμαί. Και καθήμενοι χωρίς να μιλάμε συγκρατώ την ψυχραιμίαν μου, και μετά χαιρετώ τον Βαρέταν και του λέγω ότι φεύγω δια Σινέταν (*Suneyta*)¹⁴, διότι άλλη κατεύθυνσις δεν υπάρχει ασφαλεστέρα· και μου απαντά «ο Θεός μαζί μας»

ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ

⁹ Βλέπε τοποθεσία άνω αριστερά στο Σκαρίφημα.

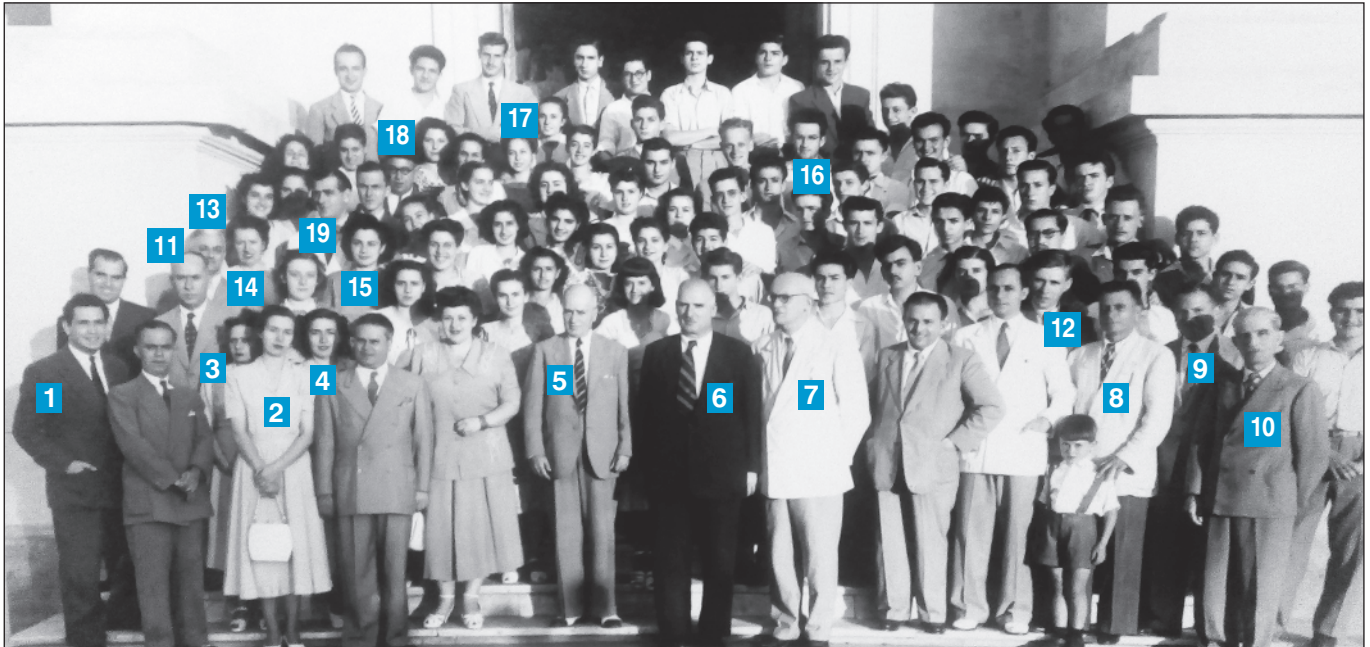
¹⁰ για χασουάγκα; < *αραβ.* *ε! Ευρωπαϊέ κύριε.*

¹¹ νοσράνηδες, οι (και ενικός ο νοσράνης) < *αραβ.* *nosrani* = γενικά οι χριστιανοί - αλλά ειδικά οι χριστιανοί που προέρχονται από αυτούς που ευαγγελίστηκαν από τον Θωμά, μαθητή του Χριστού, στην Κεράλα της Ινδίας.

¹² σημείωση Γιώργου: τελικά, αυτή είναι η μόνη λέξις που δεν μπόρεσα να μαντέψω... «ριχόν» είναι ακριβώς όπως την γράφει ο Αγγελής. Προσπάθησα μάταια να μαντέψω την λέξη προστρέχοντας σε λεξικό με όλες τις λέξεις γεωργικών εργαλείων που μπορούσα να σκεφτώ!

¹³ < *αραβ.* αυτά τα αποθράσματα της κοινωνίας, γιατί είναι ακόμη εδώ;

¹⁴ Βλέπε Σκαρίφημα άνω αριστερά.

Οι απόφοιτοι του 1948-1949

Γουλανδρής Γεώργιος
Γραμμενόπουλος Ευστράτιος
Δανιάς Εμμανουήλ
Διανέλλος Στέφανος
Ζερβούδης Νικόλαος
Ζήσσοι Σπύρος
Καζαμία Αικατερίνη
Καλογερόπουλος Στέφανος
Κοντογεωργοπούλου Αικατερίνη
Κρασούλης Αναστάσιος
Κωστάλου Στέλλα
Λαγός Βασίλειος
Μακρής Λάμπρος
Μαλινάσκος Φώτιος
Παναγιωτόπουλος Ηλίας
Πλατής Γεώργιος
Πολίτης Βασίλειος
Ρήγας Ευάγγελος
Σαββόπουλος Γεώργιος
Σμυρνιούδης Δημήτρης
Σούλης Ιωάννης
Συμεωνίδου Ευτυχία
Συνοδινού Αγγελική
Τάμαρης Ανδρέας
Φωκάς Δημήτριος

Εμπορικό Τμήμα

Ανδρέου Θωμάς
Βασσαρδάνης Νικόλαος
Βασσαρδάνης Γεώργιος
Γεωργιάδης Γεώργιος
Κισσιμλής Αθανάσιος
Ιωαννίδου Ιωάννα
Ξυπολυτάκης Ιωάννης
Ξυλόπορτας Αλέξανδρος
Κατσιμπέρης Κωνσταντίνος
Καλούμενη Γεωργία

Στην προηγούμενη Γλαύκα δημοσιεύσαμε την παραπάνω φωτογραφία και σας παροτρύνουμε να ανασύρετε από τη μνήμη σας ονόματα. Ίδού τα αποτελέσματα!

1. Κοκκίνης Ιωάννης, καθηγητής Αγγλικών 2. Γιαλούση Βασιλεία 3. Τζιώτου Μαρίκα, δημοδιδασκάλισσα (χειροτεχνίας) 4. Δεκαβάλα, φιλόλογος 5. Νανόπουλος 6. Υπουργός Παιδείας Ατσαβές 7. Χιωτίνης Ιωάννης 8. Παντελίδης, γυμναστής Έχει μπροστά του το παιδί του Μαρτέν 9. Παπαιωάννου Ηλίας, θεολόγος 10. Κονδύλης Μιχαήλ, δημοδιδάσκαλος 11. Καρατζάς Γεώργιος, μαθηματικός 12. Μαρτέν, καθηγητής Γαλλικών 13. Κυπραίος Κωνσταντίνος, φυσικός 14. Ψάλτη Λίλη, δημοδιδασκάλισσα 15. Παντελίδου Μαρία 16. Σμυρνιούδης Δημήτρης (Ντέμης) 17. Κοντογεωργοπούλου Καίτη 18. Τάντρος Μάτα, καθηγητής Αραβικών 19. Καραναστάσης Ηρακλής, φιλόλογος

ΠΡΟΣΚΛΗΤΗΡΙΟ

Η Ένωση Παλαιών Προσκόπων Περιφερειακών Εφορειών Αλεξανδρείας και Καΐρου στην Ελλάδα, αποτελεί κλιμάκιο του Σώματος Ελλήνων Προσκόπων (ΣΕΠ) και δραστηριοποιείται με πολλές εκδηλώσεις, Προσκοπικές και Κοινωνικές, κατέχοντας μια αξιοζήλευτη θέση μεταξύ των άλλων Ενώσεων Παλαιών Προσκόπων.

Θα είναι χαρά μας όσοι υπήρξαν Πρόσκοποι στην Αίγυπτο να έρθουν να μας γνωρίσουν και να τους γνωρίσουμε. Προσθέτοντας έτσι και άλλους κρικούς θα μεγαλώσει ο κύκλος μας με περισσότερες εμπειρίες και αναμνήσεις.

Ας μη ξεχνάμε ότι «Μια φορά Πρόσκοπος, πάντα Πρόσκοπος»

Επικοινωνήστε μαζί μας στο email: app.peak@sep.org.gr

Η Ομάδα Συντονισμού

Κωνσταντίνος Βάλβης, Αρχηγός
Τάκης Σφακιανόπουλος, Υπαρχηγός Οικονομικών
Μεταξούλα Φιλιππάτου, Υπαρχηγός Δράσεων

Η Κιβωτός μου (Μανσούρα-Αίγυπτος)

Μυθιστόρημα της Καλλιόπης Ι. Νακοπούλου, εκδ. ΔΙΟΓΕΝΗΣ, 1982

Ήταν μια φθινοπωρινή μέρα υγρή. Σκέφτηκε πως θάταν προτιμότερο να τα κρατήσει στην τάξη.

-Και τώρα θα πούμε ένα ωραίο παραμύθι, τους είπε. Όσα παιδάκια δε θέλουν να ακούσουν παραμύθι ας βγουν στον κήπο. Το είπε με τη βεβαιότητα ότι όλα θα κρεμαστούν από τα χείλη της. Δεν είχε φτάσει στα μισά και ένα αγοράκι, ο Νικόλας, δειλά-δειλά έκανε την αρχή. Τράβηξε για τον κήπο. Τον ακολούθησαν και τ' άλλα. Στο τέλος του παραμυθιού είχε απομείνει με το Γιώργο κι ένα καθυστερημένο, που βαριόταν ακόμα και τις μύγες να διώξει από τα μάτια του.

Σηκώθηκε από το τραπεζάκι που για λίγο είχε καθίσει, πλησίασε τα δυο παιδιά. Τους χάδεψε τα κεφαλάκια. Φύγαν οι μύγες τρομαγμένες χωρίς να δείξει ο μικρός καμιά ανακούφιση. Το άλλο, ζωηρό, δέχτηκε το χάδι, έσκυψε κι ακούμπησε το μάγουλό του στο θρανίο, αποζητώντας να συνεχιστεί αυτή η ευδαιμονία.

Σ' άρεσε το παραμύθι, Γιώργο μου; Έμεινες να τ' ακούσεις;

Όχι, ψιθύρισε γέροντας προς τα πίσω το κεφάλι. Όχι, δε μ' άρεσε. Όμως θέλω να 'μια πάντα μαζί σου. Πάρε με σπίτι σου. Όσο περνούσε ο καιρός, αυτή η ανάγκη του παιδιού γινόταν ολοένα και φανερότερη. Σα μανaráκι ακολουθούσε τη δασκαλίτσα ο Γιώργος. Όπου πήγαινε και κείνο ξοπίσω της. Κι αν τύχαινε να τη χάσει, αλαφιασμένο, τρύπωνε στα γραφεία, ανεβοκατέβαινε, ρωτούσε:

Πού είναι η κυρία Χαρούλα; Πού είναι; Μια μέρα, εκεί που καθόταν πλάι της στον πάγκο γύρισε απότομα και της είπε: Θέλω να σε παντρευτώ.

Ήταν πρώτη επίσημη πρόταση γάμου. Η πιο άδολη πρόταση.

Κάθε πρωί ένα μπουκέτο σφικτοδεμένο με σπάγκο βρισκόταν πάνω στην έδρα. Δύο μαύρα μεγάλα μάτια κοίταζαν αμίλητα. Περίμεναν ν' ακούσουν τα ίδια πάντα λόγια:

Σ' ευχαριστώ Γιωργάκη. Πολύ σ' ευχαριστώ. Τα 'λεγε η δασκάλα ενώ ταυτόχρονα έλυνε τα λουλούδια και τα τοποθετούσε

στο πήλινο ανθοδοχείο. Αναγάλλιαζε και η ψυχούλα του παιδιού.

* * *

Ο Γιώργος ήταν ο πρωτογιάς. Με τη σειρά το ένα πίσω απ' τ' άλλο γεννήθηκαν άλλα τρία αδέρφια. Μ' ένα μωρό στην αγκαλιά γυρόφερνε η μάνα στους τάφους, πότε για να παρηγορεί και πότε για να πάρει το φιλοδώρημα, να συγχωρέσει τις ψυχές των πεθαμένων.

Ψηλή, γεροδεμένη, με ωραία μαύρα μάτια και σγουρά μαλλιά, η Βαγγέλα ήταν δεν ήταν είκοσι χρονών. Ρωμιά η μάνα της, αράπης ο πατέρας. Κανένας δεν αμφέβαλλε, αφού απόφια τα χαρακτηριστικά του τυπώθηκαν στο κορίτσι. Η μάνα της δεν άντεξε την κατακραυγή: «Να πάει με αράπη!» Χτίκιασε. Πέθανε στο νοσοκομείο. Μονάχο το κορίτσι. Είχε πατήσει τα δεκατέσσερα. Πατέρα δεν είχε ποτέ γνωρίσει. Ακολούθησε το ξόδι της μάνας. Τη θάψαν σε μια γωνιά του Ορθόδοξου Νεκροταφείου, στους απόρους. Ποιος να πληρώσει για τον τάφο! Βρήκαν ένα παλιό ξύλινο σταυρό, την παραχώσαν. Πονετικός άνθρωπος ο Γιάννης ο νεκροθάφτης, λυπήθηκε το ορφανό:

Ένοια σου, της είπε, κι εγώ θα φτιάξω

ένα ωραίο μνήμα για τη μαρούλα σου. Από τότε πήγαινε κάθε μέρα η Βαγγέλα στο κοιμητήριο. Ένωθε προστασία, παρηγοριά. Κι ο τάφος όλο και συγυριζόταν, ότι πετιόταν άχρηστο, εύρισκε τη θεσούλα του στο μνήμα της μακαρίτισσας, της κερά Φρόσως. Κι έγινε με τον καιρό το πιο ωραίο. Μεγάλωσε το κυπαρίσσι, θέρειψαν οι τριανταφυλλίες, τυλίχτηκαν κι αγκάλιασαν το σταυρό. Αναρριχήθηκαν ο πόθος, τα τριχάκια γύρω στα κάγκελα και χύθηκαν στα βότσαλα και τις γλάστρες. Μπήκε και η φωτογραφία της συγχωρεμένης. Βρήκαν μια παλιά ωραία σκαλιστή κορνίζα, ακριβοπληρωμένη από την οικογένεια του πλούσιου βαμβακέμπορα και βάλαν την ξέθωρη μορφή της κερά Φρόσως, που τη φλόγιζε το καντηλάκι. Άναβε ολημερίς κι ολονυχτίς εκείνο το καντήλι. Περίσσευε το λάδι από τα καντήλια των γειτόνων. Περίσσευε να μαγειρεύει ο Γιάννης να τρώει και τ' ορφανό.

Ξεκολλημό δεν είχε από κει μέσα. Με τον καιρό ξεθάρρεψε. Άρχισε να νοικοκυρεύει και το σπιτάκι του με τα δυο δωμάτια, το μαγειρείο και την αυλή, πλάι στο εκκλησάκι του Άη-Γιώργη. Σκάλιζε μαζί τον κήπο, φύτευε, κλάδευε, ξεχορτάριζε. Πανηγύριζε σαν έβγαιναν τα πρώτα ζαρζαβατικά. Τα καταβρόχιζε με βουλιμμία, κοιτάζοντας σαν κλέφτρα δεξιά-ζερβά. Παλιά συνήθεια ν' αρπάζει από τα καρτσάκια ότι της λάχαινε. Με τον αργό ρυθμό της ράτσας τους οι πλανόδιοι χορταράδες διαλαλούσαν το εμπόρευμα κοιτάζοντας κατά τα παράθυρα των σπιτιών. Σωστή Βαβέλ ήταν το προσκλητήριο: Μπρόκολι, μπρόκολι, σκοκατίνα φρέσκα, φασούλια, ταμάτεν ...

Όλα σχεδόν τα ζαρζαβατικά είχαν πολιτογραφηθεί στα ιταλικά και τα ελληνικά. Οι πιότεροι έπαιρναν είδηση την κλεψιά, μα κλείναν τα μάτια μπροστά στην τόση πείνα.

Εκείνο που περισσότερο ευχαριστούσε τη Βαγγέλα, ήταν να πλένει και να στολίζει τους τάφους των μεγάλων ευεργετών της παροικίας.

Ένοιωθε σα να 'παιρνε κι αυτή κάτι από

το μεγαλείο του ονόματός τους. Είχε μάθει απ' έξω κι ανακατωτά το ιστορικό τους και σαν πολύπειρη ξεναγός, η Βαγγέλα μας έτρεχε πίσω από τον ξένο να πει, να εξηγήσει.

Ο Πάννης μου το ξέρει πιο καλά. Ο Πάννης μου είπε το και το.

Όσπου μια μέρα ο Πάννης της, της πρότεινε και το αναπάντεχο:

Θέλεις να με παντρευτείς; Και συ θα νοικοκυρευτείς κι εγώ θα νοικοκυρευτώ.

Δεν περίμενε τέτοια μεγάλη τιμή η Βαγγέλα. Αν ήταν ζώο θα κλωτσούσε, θάπαρνε δρόμο, θα εξαφανιζόταν. Τόσο μεγάλη διαφορά! Δεκάξη εκείνη, εξήντα αυτός. Μα ήταν ένα ανθρώπινο ον που πάνω του βάραινε η πείνα, η ανασφάλεια, η μοναξιά.

Την επαύριο κουβάλησε το μπόγο της και μια μεγάλη φωτογραφία της μακαρίτισσας. Από την ώρα που ορφάνεψε την είχε μαζέψει η αραπίνα η γειτόνισσα. Εκεί στην ψάθα, κατάχαμα με τα δικά της τα παιδιά, κουκουλιζε και τ' ορφανό. Χωρίς διάκριση μοιραζόντουσαν την ξερή πίττα και το προσφάι η φαμελιά.

Τους πάντρεψε ο καντηλανάφτης της εκκλησίας των Αγίων Αθανασίου και Κυρίλλου. Μια εκκλησία πούχε εντοιχι-

σμένη την ημερομηνία 1864.

Εκεί βαφτίζονταν, παντρεύονταν, κηδεύονταν οι Χριστιανοί Ορθόδοξοι: Έλληνες, Σύροι, Λιβανέζοι ... Και πάντα το Ευαγγέλιο διαβαζόταν σε δύο γλώσσες. Τόσο όμορφα, τόσο χριστιανικά.

Εκεί λοιπόν στεφανώθηκαν κι ο Πάννης με τη Βαγγέλα. Και βγήκαν χέρι χέρι. Ανέβηκαν στην άμαξα και τράβηξαν για το σπιτάκι τους. Μαζί και ο κουμπάρος και δυο τρεις φίλοι. Κάθισαν και δίπλα στον αμαξά για να χωρίσουν όλο.

Έτοιμο το τραπέζι. Το κάψανε. Φάγαν καλά, ήπιαν, σιγοτραγούδησαν. Όλα με σεβασμό μη λάχει και ενοχλήσουν τον ύπνο των πεθαμένων. Στους έξη μήνες γεννήθηκε ο Γιώργος.

Γιος, γιος, έλεγε καμαρώνοντας ο Γιάννης, να μεγαλώσει να τον ρίξω κι αυτόν εδώ μέσα να φάει ψωμί, να γίνει άνθρωπος.

Στα πέντε του χρόνια γράφτηκε ο Γιώργος στην προσχολική. Δυσκολεύτηκε πολύ το καημένο να συνθίσει. Απομονωνόταν. Μόνη καταφυγή, το χάδι της δασκάλας στο σγουρομάλλικο κεφαλάκι του.

Κι όταν εκείνη τα ξαπολούσε να παίζουνε στον κήπο, ο Γιώργος έτρεχε στην άμμο

για να ξαναρχίσει το ίδιο το παιχνίδι. Να φτιάχνει μνήματα, να κάνει σταυρούς από χαλίκια, να τα στολίζει με χορταράκια κι αγριολούλουδα.

Πολλά από τα παιδάκια παρακολουθούσαν με θαυμασμό και φώναζαν:

Κυρία, κυρία, έφτιαξε πάλι ωραίες εκκλησιές ο Γιώργος.

Μωρέ δεν είναι εκκλησιές, έλεγε ο Γιώργος με τη χοντρή φωνούλα του. Δε βλέπετε, ρε χαζοί; Μνήματα είναι, μνήματα. Κι έσκαζε στα γέλια.

Δεν προσπάθησε ποτέ η δασκάλα, δεν τόλμησε, να χαλάσει το πάντρεμα αυτό, στη φυσική μορφή, της ζωής και του θανάτου. Η αρχή της ζωής τα παιδάκια, οι φτιαχτοί τάφοι του Γιώργου το τέλος.

Μα πώς αφήνετε δεσποινίς, να παίζουν με τέτοια μακάβρια θέματα και να μεταφέρει αυτό το παιδάκι όλες τις εμπειρίες του στα δικά μας παιδιά; Εμείς αποφεύγουμε να κάνομε και την παραμικρή νύξη για το θάνατο.

Εσείς ναι, και καλά κάνετε που δεν τους λέτε για το θάνατο, γιατί τους μεταδίδετε το δικό σας φόβο. Τα παιδιά όμως είναι άλλο, βρίσκονται τόσο κοντά στη φύση, που όλα τα δέχονται απλά κι ωραία.

ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ

Πέτρος Ανταράκης

Στις 3 Μαΐου 2020 έφυγε για το «μεγάλο ταξίδι», πλήρης ημερών, ο συμπατριώτης μας **Πέτρος Ανταράκης**.

Μέχρι το τέλος της ζωής του υπήρξε ένθερμος Μανσουριανός. Ήταν το γηραιότερο μέλος του συλλόγου μας, γι' αυτό στη Γενική Συνέλευση του Φεβρουαρίου 2020 τον τιμήσαμε με απονομή πλακέτας. Είμαστε ικανοποιημένοι που του δώσαμε αυτήν τη χαρά στο τέλος της ζωής του, γιατί πιστεύουμε πως οι τιμές στους ανθρώπους πρέπει να δίνονται όσο είναι εν ζωή, εκτός αν αυτό δεν είναι εφικτό.

Συλλυπούμεθα βαθιά τα παιδιά του **Γεωργία** και **Σπύρο** με τις οικογένειες τους, και θέλουμε να γνωρίζουν πως για το Σύλλογό μας είναι Μανσουριανοί συνεχιστές της πορείας του πατέρα τους.

Τ.Χ.Π.

Βαγγέλης Αρχοντούλης

Το μεγάλο ταξίδι του **Βαγγέλη Αρχοντούλη** στη ζωή τελείωσε στις 25/4/2020. Και λέμε το ταξίδι του μεγάλο, γιατί ο Βαγγέλης στη ζωή του δεν βρήκε τίποτα στρωμένο και έτοιμο.

Πάλεψε με πολλά εμπόδια, αγωνίστηκε με πείσμα και δύναμη, έψαξε, έμαθε, δημιούργησε.

Ακούραστος, ευαίσθητος, ανιδιοτελής, ανοιχτός σε κάθε συνεργασία, εκτός των άλλων, πρόσφερε πολλά στο σύνδεσμο Αιγυπτιωτών Ελλήνων μέσα από την ομάδα της τότε Νέας Γενιάς. Το σύλλογό μας εκτιμούσε ιδιαίτερα και πάντα πρόθυμος έδινε άρθρα στη Γλαύκα.

Δημιούργησε το ίδρυμα «Κ.Π. Καβάφης» και διοργάνωσε πολλές εκδηλώσεις αφιερωμένες στον μεγάλο Αλεξανδρινό ποιητή, τον οποίο ήθελε να γνωρίσουν όλοι.

Στη ζωή του σεμνός, εργατικός και έντιμος, έφτιαξε με τη σύζυγό του Λίτσα μια όμορφη οικογένεια, με τρία αξιόλογα παιδιά και τρία εγγόνια.

Τα τελευταία χρόνια της ζωής του μεγάλωνε η λαχτάρα να επισκεφτεί την αγαπημένη του Αλεξάνδρεια, μα δεν το αξιώθηκε.

Τον πρόλαβε ο θάνατος.

Ας είναι ελαφρύ το χώμα που τον σκέπασε. Θα τον θυμόμαστε πάντα.

Τ.Χ.Π.

ΥΓ. Στο επόμενο τεύχος θα δημοσιευθεί το τελευταίο άρθρο του Βαγγέλη Αρχοντούλη για τη Γλαύκα.

1 φωτογραφία 1000 λέξεις

Φωτογραφία από το αρχείο του Αριστοτέλη Ζερβούδη. Η μητέρα του Φωτεινή Ζερβούδη τέταρτη από αριστερά στην πρώτη σειρά.

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΑ
ΜΑΝΣΟΥΡΑΣ

ΤΕΛΕΤΗ ΥΠΟΣΧΕΣΕΩΣ
ΟΔΗΓΩΝ

Θα δέσαμε να ευχαριστήσουμε θερμά το μέλος μας Στέλιο Γκιάνη γιατί χάρη στη βοήθειά του μπόρεσε να φτάσει στα χέρια σας η «Γλαύκα» μας εν μέσω κορωνοϊού.

Προσφορά

• Ανώνυμος προσφέρει 100 ευρώ για την Πρόνοια.

ΠΕΝΘΗ

Με λύπη μας πληροφορηθήκαμε το θάνατο αγαπημένων φίλων και μελών:

- Του Χαράλαμπου (Μπάμπη) Καθαρόπουλου, απόφοιτου του 1943, παλιού Μανσουριανού, αδερφού της Έλλης Κοντού.
- Του Γιώργου Παπαδόπουλου, που ζούσε στην Άνδρο τα τελευταία χρόνια, στις 5/5/2020, απόφοιτου του 1954.
- Του Πέτρου Ανταράκη στις 3/5/2020.

Τα πιο θερμά μας συλλυπητήρια στις οικογένειές τους.
Ο σύλλογος προσφέρει στη μνήμη τους 150 ευρώ στην Πρόνοια.

Για συνδρομές και προσφορές στον αριθμό της ΕΘΝΙΚΗΣ
Ε.Τ.Ε. 169/772259-17 IBAN GR460110169000016977225917

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ:
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΜΑΝΣΟΥΡΑΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ
ΕΚΔΟΤΗΣ: ΤΟΥΛΑ ΧΑΡΙΤΟΥ-ΠΕΚΛΑΡΗ
panagpek@gmail.com

Η γλαύκα
των αποφοίτων

ΤΑ ΕΝΥΠΟΓΡΑΦΑ ΑΡΘΡΑ ΕΚΦΡΑΖΟΥΝ ΤΙΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΤΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ ΤΟΥΣ.
Η ΑΝΑΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΤΩΝ ΑΡΘΡΩΝ ΤΗΣ ΓΛΑΥΚΑΣ ΠΡΟΪΠΟΘΕΤΑΙ ΤΗΝ ΕΓΚΡΙΣΗ ΤΟΥ Δ.Σ. ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΜΑΣ

Σύλλογος Αποφοίτων
Γυμνασίου Μανσούρας
Αιγύπτου

ΕΠΙΣΚΕΦΘΕΙΤΕ
ΤΗΝ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ ΜΑΣ:
www.mansouraglafka.gr

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Τούλα Χαρίτου-Πεκλάρη (Πρόεδρος-Ταμίας)
τηλ.: 210 8625842 κιν.: 6977 897764

Λιλικά Νικολοπούλου
(Αντιπρόεδρος -Γεν. Γραμματέας)
τηλ.: 210 6745832 κιν.: 6972723194

Τζόνυ Χριστοφίδης (Βοηθός Ταμίας)
κιν.: 6976597978

Σούλα Παπαδοπούλου (Σύμβουλος)
κιν.: 6973982282

Καίτη Ασρά (Σύμβουλος)
τηλ.: 210 6849957 κιν.: 6979 757001